

Í hesi greinarøð, sum er í 10 pørtum, skriva vísindafólk á Fróðskaparsetri Føroya um evni, tey granska.

FRÓÐSKAPARSETUR
FØROYA

VITAN & VÍSINDI

ERLA OLSEN

PhD í lívfrøði. Námslektari
á Námsvísindadeildini

STØRRI SKÚLAR

TIL STØRRI NÆMINGAR!

KANNING VIÐ 8. OG 9. FLOKS **NÆMINGUM** VÍSIR, AT NÆMINGARNIR Í **STØRRU** SKÚLUNUM ERU **NØGDARI** VIÐ **SKÚLAVIÐURSKIFTINI** ENN **NÆMINGARNIR** Í **SMÆRRU** SKÚLUNUM

Flestu næmingar halda tað gongur væl í skúlanum, og teimum dámar væl at læra. Eisini halda tey at undirvísingin í skúlanum er góð. Tað sum tey ikki eru heilt sannførd um er, um tað er stuttligt at ganga í skúla. Rættliga avgjörd eru tey tá tey verða spurd um skúlatíng eru spennandi – tað eru tey ikki!

Hetta eru úrslit úr kanning, har allir næmingarnir í 8. og 9. flokki í føroyska fólkaskúlanum vórðu spurdir útvið 200 spurningar um undirvísingargættir, hugburð til og nøgdsemi við skúlagongdina. Sum heild eru næmingarnir væl nøgdir, og taka skúlan í álvara.

Siðbundin undirvísing

Kanningin vísir, at næmingar í 8. og 9. flokki í stóran mun halda, at týðningarmestu fakini eru tey, sum tey hava havt flestu tímar í. Náttúruvísindalig fak, so sum stóddfrøði, lívfrøði, landafrøði og alis-/evnafrøði, verða tó mett at vera týðningarmiklari enn skapandi lærugreinar, so sum myndlist, leiklist, handarbeiði og smíð.

Sostatt leggja næmingarnir størst áherðslu á tey fak, sum tey kenna best, og tey fak, sum eru partur av PISA-kanningini og í landsroyndunum. Hava tey ikki valt onkra skapandi lærugrein, kenna tey hana helst illa, tí kravdu tímarnir í skapandi lærugreinunum eru fáir. Haraftrat siga allarflestu næmingarnir, at mennandi spøl, drama, sangur og rørsuspøl koma sera sjáldan

ella ongantið fyrri í vanligu undirvísingini í teirra skúla. Ístaðin er mest vanligi undirvísingargætturin talvuundirvísing, umframt arbeiði við uppgávubókum og lærubókum.

Viðgerðin av svarunum vísir, at tað er samband millum tað at dáma at læra, og at halda at tað er stuttligt at ganga í skúla. Hetta samband var væntað, men tað sum kanska er eitt sindur óvæntað er, at tað er so stórir munur á svarunum frá næmingunum sum ganga á størri skúlum, t.v.s. við fleiri enn 350 næmingum, og so teimum smærru skúlanum.

Stórir skúlar ofta – men ikki altíð – best

At størri næmingarnir trívast betri í størri skúlanum er ikki eitt serføroyskt fyrirbrigdi, og aðrastaðni hava tey funnið fram til, at frágreiðingin til henda mun er ikki, at lærararnir á smærru skúlanum ikki duga líka væl sum lærararnir á størri skúlanum, men at teir eru færri. Tí er størri møguleiki fyrri at fleiri teirra undirvísa í evnum og fakum, sum teir ikki eru útbúinir í ella hava serligan áhuga fyrri, og hesin vantandi áhugi kann ávirka hugburðin hjá børnunum. Í størri skúlanum er talið av lærarum størri, og tí ber betur til at leggja tímarnar soleiðis til rættis, at tey í stóran mun undirvísa í tí sum tey duga best, og hava størst áhuga fyrri. Eisini hava tey funnið aðrastaðni, at lærararnir stóðast verri á smáum skúlanum, sum

harvið hava ein størri part av óroyndum lærarum. Um hetta eisini er stóðan í Føroyum er ikki kannað.

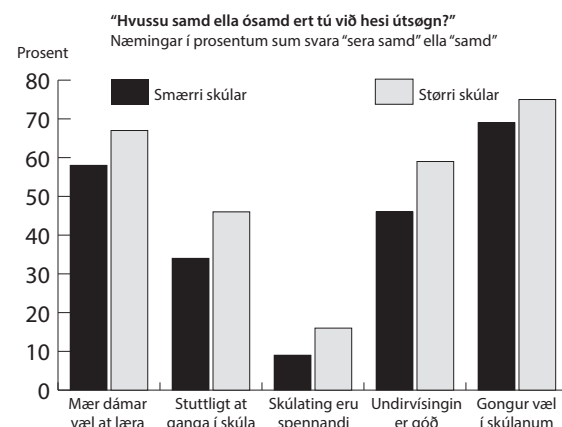
Tað er tó ikki altíð at stóru skúlnir eru betri. Handaligu fakini tykjast verða mett bæði týðningarmeiri og stuttligari á smærru skúlanum, og samstundis eru næmingarnir nøgdari við serstovurnar á smærru skúlanum. Hetta er eisini í góðum samsvari við tað, sum Anne Bamford legði fram á evnisdegi í Norðurlandahúsinum í januar, har hon legði dent á, at handaligu og skapandi fakini høvdu tað betri í smærru skúlanum, og at hesir skúlnir eisini dugdu nógv betri at brúka kreativar loysnir fyrri at fáa tað at bera til at hava fleiri skapandi lærugreinar í senn, hóast sera trongar umstøður.

Gjørt skal verða vart við, at talan er um hagtøl, og tí ber ikki einvíst til at siga, at allir smáir skúlar eru verri enn størri skúlnir. Tvørturímóti, so eru eisini onkrir smáir skúlar sum hava næmingar sum dáma sera væl.

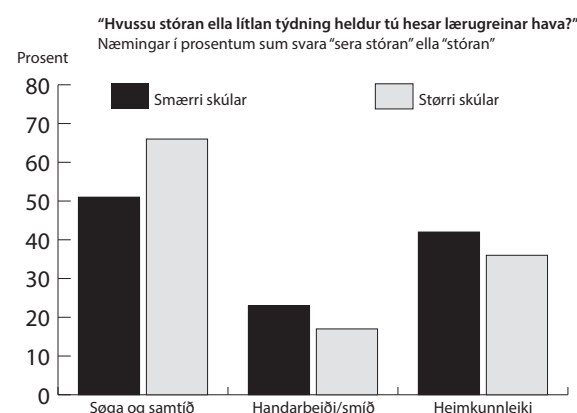
Allir føroyskir skúlar eru smáir

Skúlastødd er eitt nógv umrøtt evni, og trupult er at finna einvísar niðurstøður um, hvat er hóskandi stødd.

Kanningar aðrastaðni vísa, at serliga yngri flokkarnir hava gagn av at ganga í smáum skúlum, meðan tað er ein fyrimunur hjá eldri næmingum at ganga í eitt sindur størri eindum. Hetta er serliga fyrri at kunna røkka øllum teimum

Sum heild er hugburðurin til skúlan betri á størri skúlanum

Á smærru skúlanum halda tey at handaligar lærugreinar so sum handarbeiði/smið og heimkunnleiki hava størri týðning enn tey halda á størri skúlanum